

**Oplegger bij routekaart coronamaatregelen, inschalingsystematiek en exitstrategie
MCC 29 januari 2021**

Aanleiding

Routekaart en inschalingsystematiek

In de ACC van 25 januari jl. zijn de herijkte routekaart (bijlage 1a en 1b) en inschalingsystematiek (bijlage 2a en 2b) besproken. Deze instrumenten hebben tot doel bij toenemende virusverspreiding de circulatie terug te dringen en bij afnemende virusverspreiding te voorkomen dat de circulatie toch weer toeneemt. Met de nieuwe systematiek kan sneller worden geïntervenieerd en de risiconiveaus 'waakzaam' en 'zorgelijk' zijn verzwakt. Bovendien bevat de routekaart nu ook de instrumenten waarvan we geleerd hebben dat ze nodig zijn bij hoge besmettingscijfers. Met de nieuwe routekaart wordt de politieke opdracht ingevuld om voorspelbaarheid en duidelijkheid te bieden over welke maatregelen wanneer gelden. Elke 3 weken wordt de routekaart met signaalwaardes getoetst door het OMT zodat de invloed van vaccinatiegraad, testbeleid en eventuele nieuwe mutaties kan worden meegewogen.

Logischerwijs volgt hieruit dat de maatregelen in de niveaus 'waakzaam' en 'zorgelijk' in de routekaart nog relatief streng zijn. Er is behoefte aan perspectief op 'niveau 0': hoe ziet dat eruit en hoe komt we daar? Bij de presentatie van de routekaart is het van belang dit perspectief te schetsen.

Exitstrategie

Hiertoe is langs de lijnen en indeling van de routekaart een exitstrategie (bijlage 3) ontwikkeld in samenwerking tussen VWS, NCTV en DGSC19. In de interdepartementale werkgroep routekaart (EZK, FIN, IenW, NCTV, OCW, SZW, VWS (vz)), aangevuld met DGSC19, en in het DOC van 26 januari jl. alsook ACC van 28 januari jl. is deze exitstrategie besproken. Deze exitstrategie is gewogen aan de hand van het sociaal-economisch afwegingskader dat ook is gehanteerd voor de weging van de maatregelen zoals die nu in de routekaart staan (bijlage 4a en 4b). Tevens is het OMT gevraagd te adviseren over de prioritering van de eerste set van versoepelingen zoals die opgenomen zijn in stap 1 van de exitstrategie.

Opschalen moet snel, de pakketten uit de routekaart helpen daarbij; afschalen moet behoedzaam gebeuren: er moet genoeg tijd zijn voor de zorg om te herstellen. De bezetting moet kunnen afnemen, de niet-Covid-zorg moet weer toegankelijk worden. Het OMT heeft eerder geadviseerd - vanuit het epidemiologisch beeld - af te schalen in één stap: strenge maatregelen vasthouden tot de signaalwaardes van risiconiveau 'waakzaam' zijn bereikt. Bij de uitwerking van de routekaart is bepaald om tussenstappen te zetten in 'ernstig' en 'zorgelijk'. Dit uitgangspunt is opgenomen in de inschalingsystematiek die voorligt bij het OMT voor advies en waar het OMT vrijdag over vergadert. Ook is daarbij gekozen om vier risiconiveaus te handhaven in plaats van over te gaan op de geadviseerde drie risiconiveaus, aangezien deze al breed bekend en ingeburgerd zijn.

Bij de bespreking van de afschaling kwam naar boven dat het ook mogelijk is om kleinere tussenstappen terug te zetten. Vanwege de hoeveelheid variabelen in het kader van vaccinatie, testen, maatregelen, nieuwe varianten. Deze mogelijkheid van kleinere stappen is uitgewerkt in de bijgesloten sheets (bijlage 3). De stappen in de afschaling sluiten daarbij aan op de risiconiveaus in de routekaart.

Met betrekking tot de grafiek op sheet 7 wordt opgemerkt dat deze niet bedoeld is voor publiekscommunicatie, maar een eerste visualisatie is van hoe zaken op elkaar kunnen inwerken. Er ligt nadrukkelijk geen data aan ten grondslag. De horizontale as bevat verder geen concrete tijdsaanduiding. De ACC heeft aangegeven uitermate terughoudend te willen zijn in het opnemen van een tijdsindicatie. Er kan alleen aangegeven worden dat de waterscheiding, die zichtbaar gaat

zijn wanneer de vaccinatiegraad onder met name kwetsbaren en ouderen zodanig toeneemt dat de druk op de zorg significant lichter wordt, 'in de zomer' zal zijn bereikt.

Flexibiliteit in de stappen

In de sheets is een prioriteitsvolgorde opgenomen voor afschaling van maatregelen. Dat geeft enerzijds duidelijkheid en perspectief, aan de andere kant moeten we conservatief zijn in het scheppen van verwachtingen aangezien er nog veel onzeker is. Onder meer het epidemiologisch beeld, de naleving en OMT-advisering in de loop van de tijd zullen medebepalend zijn. De ACC heeft aangegeven dat in de kamerbrief van 2 februari alleen stap 1 moet worden uitgewerkt, en de overige stappen alleen globaal en procesmatig beschreven dienen te worden.

Prioritering van de afschaling

De onderbouwing ('redenatie') van de volgorde (prioritering) van de verschillende substappen per stap is belangrijk. Wenselijk zou zijn dat de prioritering op basis van veronderstelde effecten op virusverspreiding, maatschappij en economie zou worden onderbouwd. En dat bij de prioritering rekening wordt gehouden met het zoveel mogelijk beperken van maatregelen die structurele schade met zich meebrengen. Het sociaal-economisch afwegingskader is leidend geweest voor de afweging voor wat betreft de economische en maatschappelijke effecten van deze prioritering (bijlage 4c). Er is geen inschatting gemaakt van het effect van de individuele maatregelen op de virusverspreiding (reproductiegetal). De werkgroep komt daarmee tot een prioritering voor stap 1 (sheet nr. 9). De ACC geeft aan dat zij akkoord is met de prioritering. Wel heeft de ACC besloten om het OMT advies te vragen over deze prioritering zodat deze ook vanuit epidemiologisch beeld zo goed mogelijk onderbouwd kan worden.

Politiek beslispunt: routekaart opnemen in een ministeriële regeling Twm?

Opnemen van de routekaart in een ministeriële regeling Twm maakt sneller ingrijpen mogelijk zodra de situatie daar aanleiding toe geeft. Er bestaat echter spanning tussen het opnemen van de routekaart in een ministeriële regeling en de nahangprocedure van één week bij ministeriële regelingen, waar op verzoek van de Kamer met de ingang van de Twm voor is gekozen. De Kamer kan hierdoor enkel bij vaststelling van de routekaart de maatregelen vaststellen of verwerpen. Zodra de maatregelen van kracht zouden worden, is geen sprake meer van een nahangprocedure. Daarnaast staat het opnemen van de routekaart in een ministeriële regeling op gespannen voet met de behoefte aan flexibiliteit.

Politiek beslispunt: advies thuisbezoek aanscherpen met aanvulling over op bezoek gaan

De tekstuele inhoud van het thema 'thuisbezoek' op de routekaart komt niet overeen met de (dringende) adviezen die het kabinet tot nu toe hierover heeft afgegeven. Tot eind januari 2021 (cf. verzwaring) is niet eerder een advies gegeven met een soortgelijke splitsing tussen bezoek ontvangen en brengen. Het opsplitsen van het thuisbezoek in bezoek brengen en ontvangen is hiermee een zwaarder advies dan eerder is afgegeven. Bij het opstellen van de routekaart is een toets door de RIVM Gedragsunit gedaan, die adviseerde deze maatregel te verduidelijken door splitsing in thuisbezoek ontvangen en brengen.

Politiek aandachtspunt: Sport

De maatregelen onder Sport zijn door DOC en ACC aangewezen als een politiek aandachtspunt. Er is consensus over het feit dat Sport in het kader van een gezonde leefstijl alsook als uitlaatklep een belangrijke factor is. Er zijn dan ook relatief soepele maatregelen voorzien op dit vlak, ook voor volwassenen. Zo gelden tot in risiconiveau 'ernstig' de basismaatregelen als de 1,5 meter en de groepsgrootte niet voor trainingen. Daar deze afwijken van de meer stringente maatregelen voor andere sectoren en een soepele benadering op dit punt ten koste gaat van ruimte op andere punten, is het OMT expliciet gevraagd om een advies te geven over de nu onder Sport opgenomen maatregelen. Daarbij zal met name gevraagd worden te kijken naar de formulering in risiconiveau

'ernstig' waarbij volwassenen, op minder dan 1,5 meter en zonder beperking in groepsomvang, mogen trainen met elkaar.

Aandachtspunt: sociale kring

De sociale kring is een nieuwe maatregel in de routekaart die in Nederland nog niet eerder toegepast is. In andere landen in Europa kennen ze een sociale bubbel. Een dergelijke maatregel kan relevant zijn. De sociale kring zal nog nader uitgewerkt worden.